

Boverket

Yttrande över remiss: Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt om hushållning med vatten och avfall

Övergripande synpunkter

Umeå kommun anser att de delar som utgår känns rimliga men har svårt att se att de nya föreskrifterna påverkar kostnader för byggherren positivt.

I avsaknad av utbildningsinsatser, tid för omställning, stöd i form exempelvis riktlinjer och kanske framför allt ett övergripande system för godkännande av verifieringsmetoder, riskerar förslaget att få allt för negativa konsekvenser för kommunerna.

Umeå kommun tillstyrker att författningsförslaget formuleras som teknik och materialneutrala verifierbara funktionskrav för att tydliggöra att byggherrar får frihet att föreslå egna lösningar som uppfyller föreskrifterna men ser risker med att "branschen" vill tjäna pengar och vad är det som säger att den "egna lösningen" är bra även inom de närmaste åren när ett projekt blivit en byggnad och någon ska bo och uppehålla sig där.

Umeå kommun anser att Boverket bör ge kommuner mer tid att ställa om och skapa bra förutsättningar för att hantera ändringar.

- För att skapa förutsättningar att hantera förändringarna måste vägledning från Boverket presenteras innan den nya lagstiftningen träder i kraft samt att webbutbildningar uppdateras för att ge alla kommuner samma chans att hantera byggherreorganisationer med tydlighet och förutsägbarhet som målet med Boverkets regelarbete varit. Lämpligen ikraftträdande tidigast årsskiftet 2024/2025.

Umeå kommun ställer sig frågande till behov av "avdelning" då det finns kapitel. Föreskrifterna bör ha samma uppbyggnad då säkerhetsföreskrifterna saknar avdelning.

De allmänna råden utgår

Umeå kommun förstår anledningen till att ändra de allmänna råden till föreskrifter men ser risker med att detta kommer skapa ett större tolkningsutrymme och försvåra för landets kommuner att utöva en enhetlig regeltolkning som redan idag från många håll upplevs oenhetlig. Det är positivt att förslaget möjliggör nya lösningar och belönar kreativ innovation men tydligheten och förutsägbarheten för både byggherrar och byggnadsnämnden blir lidande som konsekvens.

Det är svårt att i förväg avgöra hur detta kommer att slå ut och tillämpas, inte minst för att vi inte ser hela det nya regelverket i ett sammanhang. Det är viktigt att föreskrifternas syften klagörs i hopp om att det kommer att underlätta regeltillämpning och tolkning. Ser att vägledning kommer att behövas samt att branschen förbereds.

- *För att öka chansen för tydlighet och förutsägbarhet i kommunens handläggning måste vägledning finnas tillgänglig vid implementering av de nya reglerna.*
- *Vi anser att det är viktigt att byggnadsnämnderna säkerställer ekonomi för kompetensutveckling för främst inspektörer och handläggare för att inte försvåra målet med den nya lagstiftningen samt en förståelse att handläggningen kan ta längre tid i början. Utöver det krävs också ekonomiska resurser för byggnadsnämnder vid exempelvis inköp av standarder som SIS.*
- *Vi ställer oss delvis tveksamma till att Boverket inte identifierat någon ökning av produktionskostnader som konsekvens av författningsförslaget då kravet på projektering, utförande och kontroll kommer ställa krav på fackmässighet, dokumentation och riskbedömning i en annan utsträckning än tidigare samt skulle det kunna krävas en riskbedömning för att avgöra om en mindre avvikelse kan göras.*

1 kap. Övergripande bestämmelser

Vi är osäkra på om alla generella paragrafer i avdelning 1 kapitel 1 behövs. Om någon ändras behöver alla de andra av Boverkets Föreskrifter ändras (när dom gjorts om från BBR till detta upplägg).

Vi anser att det är bättre att ha en generell Föreskrift om krav på byggprodukter, material, projektering, avvikelse från föreskrift, kontroll, ändring av byggnad. Och bara ha laghänvisningen, tillämpningsområde och definitioner för de områdesspecifika föreskrifterna.

Umeå kommun anser gällande 1 kap. 3 § - Mindre avvikelse från föreskrift följande:

- Att Boverket borde precisera denna paragraf likt 1 kap 11 §, dvs lägga till krav på riskbedömning, vad den skall innehålla för uppgifter och att den skall dokumenteras.
 - *Eftersom det enligt förslaget anges att det är byggnadsnämndens ansvar att medge mindre avvikelser från föreskrifterna bör byggherren rimligtvis ha en skyldighet att presentera de mindre avvikelser som gjorts, även om byggherren i sin projektering förväntas kunna avgöra om en mindre avvikelse är tillämpbar eller ej. I annat fall kommer byggnadsnämnden medge mindre avvikelser utan vetskap om detta.*
 - *I de övergripande bestämmelserna framgår det att det är byggnadsnämndens ansvar att medge mindre avvikelser men samtidigt att det är byggherren som i sin projektering ska avgöra om en mindre avvikelse från en föreskrift kan tillämpas eller inte. Beskrivningen skapar osäkerhet om vem det är som har sista ordet och avgör om en mindre avvikelse är tillämpbar eller ej. Boverket anger i författningskommentarerna att byggnadsnämnden kan ingripa med genom tillsyn, neka start- eller slutbesked om byggherren tillämpar föreskrifterna fel vid mindre avvikelser. Det känns lite bakvänt och riskerar i stället kostsamma konsekvenser både för byggherren och samhället.*

Umeå kommun anser gällande 1 kap. 16 § - Kontroll i färdiga byggnader följande:

- *Att kontroll i färdig byggnad ska göras genom provning, mätning eller besiktning kan begränsa kontroll- och verifieringsmöjligheter. (Som exempel kan vissa kontroller & verifiering ske genom simulering)*

5 kap. Rumshöjd

Föreskrifter om rumshöjd finns även i "föreskriften om säkerhet 2 kap. 25 §" vi tror att det är bättre att samla allt som gäller rumshöjd i ett avsnitt i en föreskrift.

Vi anser att det är oklart vad tillräcklig rumshöjd är enligt avdelning II 5 kap. 1 §.

Vi saknar samma krav vid avsteg/avvikelse från föreskrift som finns i 1 kap. 11 § i föreskriften om säkerhet då hälsa är minst lika viktig som säkerhet.

Konsekvenser för kommunernas behov av kompetens och resurssättning

7.3.4 Umeå kommun känner skepsis till att författningsförslaget inte skulle innebära konsekvenser för andra myndigheter. Vi har svårt att se hur vi ska förhålla oss till det som inte rör vår lagstiftning men fortfarande berör byggnaden samt hur detta ska följas upp av andra myndigheter.

Konsekvensanalys

Finns det en risk att man fastnar i vem ska använda byggnaden.

I dagsläget tittar vi på det långsiktiga lösningarna, kan det tolkas på ett annat sätt med ny lagstiftning.

Vi anser att begreppet "fackmannamässigt" behöver utredas.

Vi anser att begreppet "branschorganisation" behöver utredas.

Vad är kriterierna för att kalla sig branschorganisation, vi anser att även detta borde utredas.

Mikael Berglund
Ordförande
Byggnadsnämnden i Umeå kommun